

Samråd för jämställdhet och hbtq

Datum: 7 september 2015
Tid: 13.00 – 16.00
Plats: RFSL Göteborg, RFSU, EKHO Stora Badhusgatan 6 Göteborg

Närvarande:

Ordförande: Gunilla Lindell, kommittén för rättighetsfrågor
Angelica Löwdin, FPES Västra Götaland
Anna-Karin Caspersson, EKHO Göteborg
Ardeshir Bibakabadi, Homan
Christin, Kvinno- och tjejjouren ADA
Désirée Sandström, RFSL Skaraborg
Finn Hellman, RFSL Göteborg
Johann Rehnberg, Män för jämställdhet
Kristina Körnung, kommittén för rättighetsfrågor
Malva Ahlstedt, kommittén för rättighetsfrågor
Maria Talja, koncernkontoret avdelning rättighet
Mario Runesson, Mötesplats Simone
Sofia Halth, RFSU Göteborg
Tage Carlsson, West Pride

1. Genomgång av anteckningar förgående möte

Samrådet hade inget att ändra på eller lägga till. På frågan om namn och förening ska skrivas ut vid diskussioner tyckte de som yttrade sig att det var bra att inte skriva ut vem som sa vad.

2. Återkoppling om Sahlgrenska Universitets sjukhus hbtq-riktlinjer
Etiskt forum som besökte samrådet vid förra mötet har arrangerat ett seminarium om transfrågor som var lyckat. De kommer därför fortsätta arrangera seminarium för att höja kunskapen hos anställda på Sahlgrenska Universitetssjukhus. Det är dock för tidigt för att se om arbetet har förbättrat situationen för hbtq-personer som besöker sjukhuset. Etiskt forum har inte tagit fram de riktlinjer för bemötande av hbtq de fått i uppdrag att ta fram eftersom de vill arbeta mer övergripande med bemötandefrågor.

- Det är bra att Etiskt forum inte har tagit fram några riktlinjer eftersom alla inte ska behandlas lika. Exempelvis vill inte alla bli tilltalade med hen. Det är bättre att fråga om det är osäkert hur någon vill bli tilltalad eller behandlad. Styrdokument blir ofta olästa det är därför bättre att jobba i dialog med de berörda. Okunskapen är så stor att besökaren ofta utbildar personalen, vilket blir väldigt tröttsamt.

Datum 2015-05-25

3. Utveckling av psykiatrin i Västra Götalandsregionen, Monica Selin ordförande i Psykiatriberedningen

Människor vill inte bli behandlade som en grupp utan utifrån sina behov. Personer vill inte uppleva att de blir sedda över huvudet och blir kränkta. Inom samhället är det viktigt och definitivt inom psykiatrin. Vi ska respektera varandra och fråga hur personer vill ha det.

Psykiatriberedningen startade i januari 2015 och den sätter fokus på hur psykiatrin ska bli bättre. Psykiatrin har varit styvmoderligt behandlad med exempelvis för lite resurser. Alla tycker dock att vi måste satsa på psykiatrin och därför har nu 200 miljoner per år i tre år lagts som en extra satsning på psykiatrin. Pengarna ska läggas där det behövs mest. En satsning som har initierats är på att Lundströmmottagningen ska kunna utreda personer i lägre åldrar. Det är ett ökat antal som söker sig till Lundströmmottagningen där 350 personer för närvarande är inskrivna och de behöver därför mer resurser. Personer som söker vården för att göra könskorrigeringar behöver snabbt hjälp. Andra vårdinstanser som är involverade i könskorrigeringar behöver också snabbas på.

- Vem som helst på en vårdcentral kan möta personer med könsdysfori och eftersom alla inte har kunskaperna kan personalen behöva utbildas.

Inom psykiatriområdet har det i år satsats på olika tjänster men verksamheter uppger att de inte kan anställa för sina extra resurser eftersom de har anställningsstopp.

Psykiatriberedningen analyserar var de största problemen finns och satsar sina resurser där. Neuropsykiska avdelningar brister och frågan är om det går att skapa team med olika specialiteter för att jobba med detta.

- Stämmer det att vissa kommuner har övre åldersgränser för utredning av neuropsykiska åkommor så att bara unga kan utredas?

Nej det stämmer inte.

Många tror att det finns ett remisstväng men det är fel. Primärvården är första instansen men patienter kan skriva en egen remiss direkt till den aktuella mottagningen. Psykiatriberedningen ska utreda vem som kan göra utredningar för att åtgärda överdiagnostiseringen inom psykiatrin. Personer med rätt kompetens ska utreda. Ingen skulle tumma på kompetensen inom exempelvis hjärnkirurgi men det händer inom psykiatrin. Ett annat uppdrag ska ges som utreder särredovisningar inom psykiatrin för att exempelvis utreda varför psykiatrin i Göteborg söker väldigt mycket mer pengar än övriga delar av Västra Götalandsregionen.

Det finns vissa prioriteringar som behöver utredas som när Sektorsrådet inom vuxenpsykiatrin diskuterade en metod som kunde förlänga livet några

Datum 2015-05-25

månader där varmvatten fylldes upp i kroppen som kostade lika mycket som att anställa en psykolog. Vad ska psykiatrin satsa på?

Psykiatriberedningen har antagit en regional utvecklingsplan för vuxenpsykiatrin där det innehåller en bättre brukarsamverkan och en bättre slutenvård. Det finns fortfarande en gammal skötartradition inom slutenvården vilket ska ändras på.

De allra svårast sjuka som skadar sig själva hamnar ibland inom rättspsykiatrin trots att de inte ska vårdas där. Det finns därför en nationell diskussion om att skapa enheter som specialiseras på självskadebeteende, en verksamhet planeras att startas i Västra Götalandsregionen. Det finns cirka 40 patienter i landet.

Det måste satsas extra på flyktingarna och därför har psykiatriberedningen bildat ett posttraumatiskt team i Vänersborg. Det krävs utbildning i hur flyktingar ska bemötas.

- Hälften av alla kvinnor som får vård i psykiatrin har varit utsatt för våld. Ofta missar vården att patienter som skadar sig själva, är anorektiker eller liknande har varit utsatta för våld. Kunskaperna om våld finns inte inom psykiatrin vilket skulle behövas. Det fanns ett antal behandlingsteam eftersom vårdideologin var att "dessa kvinnor måste bo hemma och gå till öppenvården" men kvinnorna hade inget hem eftersom hemmet präglades av våld, incest etcetera. Inom slutenvården fanns inte våldskompetensen.

Ska skriva upp detta och ta med det i det fortsatta utvecklingsarbetet.

- Kommer mer resurser till Lundström underlätta för kuratorn hos RFSL Göteborg? Många personer kommer med allvarliga problem som att de vill ta livet av sig eller riskerar att bli utvisade. Göteborgs stad finansierar en kurator med en 50 % tjänst. RFSL Göteborg bekostar resten. Situationen är ohållbar eftersom belastningen är för hög och RFSL helst inte vill begränsa de som får träffa kuratorn till att bara gälla bosatta i Göteborg. Ibland är det bra att samhället lägger ut jobb på föreningslivet men frågan är om samhället ska ta tillbaka ansvaret.

Både Västra Götalandsregionen och RFSL Göteborg är delar av samhället. Västra Götalandsregionen ska inte lägga över ansvaret utan ta det, exempelvis ta tag i första linjens sjukvård eftersom många som kommer till RFSL kanske inte känner sig hemma i första linjen. Antingen får Västra Götalandsregionen stödja föreningslivets kuratorer eller så ska ansvaret tas tillbaka till VGR.

- Det händer att personer blir skickade från psykiatrin till RFSL.

Datum 2015-05-25

Finns det inte någon psykisk sjukdom ska de inte till VGR.

- Men vissa har en psykos.

Då är det felaktigt.

VGR brister uppenbarligen i sitt bemötande av hbtq-personer och det måste förändras.

- En omständighet är att många har misstro till myndigheter medan de har förtroende för RFSL, därför söker de sig dit. Särskilt flyktingar har misstro till överheten. Det är bra att vissa funktioner finns inom den ideella sektorn som kuratorn hos RFSL om en person inte vågar gå till statliga institutioner.
- Många kommer också till HOMAN eftersom det är dyrt att gå till en psykolog. Det är bra om politiker tar tillvara på de resurser som finns.

Hur tar psykiatrin tillvara på den ideella sektorns kompetens?

- Vi vill höja våldskompetensen inom vården eftersom den inte finns. Ett samarbete med psykiatrin hade varit fantastiskt.
- Personal på Lundströmmottagningen nämner att olika transföreningar har mötesplatser när de möter ensamma personer.
- Blev utsatt för våld av andra i personalen när jag jobbade på rättspsykiatrin. Blev rekommenderad att inte vara öppen med min homosexualitet. Blev både utsatt som homosexuell och icke-svensk. Så höj personalens kompetens.

Vi behöver ha fler personalkategorier än skötare inom rättspsykiatrin för vi känner till att det inte är bra att endast ha vårdare.

- Vid kontakt med psykiatrin har det blivit uppenbart att personalen behåller kunskapen inom sin enhet och inte är intresserade av att ta emot synpunkter utifrån.

Hur ska vi komma tillrätta med detta?

- Kan inte alla patienter få vissa frågor om sexualitet och könsidentitet på rutin, som att alla tillfrågas om alkoholvanor och våld på vårdcentralerna.
- Kan hbtq tas med i vårdutbildningar?
- Studenter vid läkarutbildning idag är en mer heterogen grupp än tidigare vilket innebär att framtidens läkare kommer vara en annan

Datum 2015-05-25

sorts läkare än tidigare. Hbtq, genus och bemötande diskuteras frekvent på utbildningen och det kommer vara en naturlig attitydförändring i framtiden.

- Det finns en rädsla i samhället och ju mer hbtq finns i samhället desto mer minskar rädslan. Det har hänt mycket de senaste fem åren.
- Unga transpersoner verkar ofta ha andra diagnoser som adhd. Därför ställs det andra krav på både psykiatrin och föreningslivet. Föreningslivet har inte heller alltid den kompetens som behövs.
- Jag har aldrig stött på så många diagnoser som inom transrörelsen. Inte bara yngre utan också äldre.
- Personer som har varit utsatta för våld far illa i systemet vilket kan leda till mycket större skador än själva våldet. De känner att de inte blir tagna på allvar. Dåligt bemötande har visats genom forskning vara värre än våldet.

Frågan är om depressionen skapas av transsexualitet eller leder transsexualitet till depression. Eller finns det inte någon koppling alls utan är det något helt annat som kan behöva behandlas.

Allmänläkarnas roll i psykiatrin är viktig eftersom det kanske är den enda vårdpersonal personen som mår dåligt möter.

Det finns en metod som heter konsultationsmodellen som är bra men psykiatrin upplever inte att de har tid med detta. Det är bra med snabb vård men kanske inte på specialistnivå.

Vi har gjort sjukdomar av allt som till exempel sorg. Det är normalt att vara ledsen och det innebär inte att vara psykiskt sjuk.

- Vid brott mot normer på fler sätt än ett blir det för mycket. Därför behövs det kunskap så att människan bakom normer kommer fram.

Detta har varit ett bra samtal. Kommen ni på fler saker kan ni kontakta psykiatriberedningen. Hur kan beredningen och samrådet fortsätta ha en bra dialog? Denna diskussion vore bra för hela psykiatriberedningen att vara med på. Beställarnämnden skulle också behöva vara med och diskutera.

- Psykiatrin behöver ha en dialog med patienterna. Beredningen behöver se patienterna/invånarna som en bra resurs.
- Folkhälsokommittén har medel för suicidprevention. De kanske också borde ha en diskussion med samrådet.

Datum 2015-05-25

Psykiatriberedningen har olika teman på sina möten. Det skulle exempelvis vara en bra idé att bjuda in några av föreningarna till en sådan temadag.

4. Hot mot hbtq-personer på asylboenden,

Det har uppkommit att det förekommer allt mer att hbtq-personer och kvinnor som flyr till Sverige blir hotade på boenden av landsmän eller andra.

- Alla som kommer till asylboenden ska informeras om mänskliga rättigheter. På migrationsverket finns kompetens om mänskliga rättigheter och hbtq men det kan vara svårt att sprida den till boendena. Personalen behöver utbildas så att de kan ta hand om personerna som kommer.
- Kuratorn på RFSL har mött personer som inte vågar gå hem till sina boenden. Det händer att utsatta placeras i samma rum som sina förövare.
- Det behövs många som är bikulturella och som kan vara brobyggare. Attityder måste ändras och kunskap öka.

På mr-dagarna hölls ett seminarium där deltagarna fick testa att vara en flykting för två timmar. Det ökade förståelsen rejält.

- Kärlekens pris är en bra föreställning för att öka insikten för att ändra attityder. Personer måste betala ett högt pris för att vara öppna, vilket inga tillslut vill.
- Många brott mot de mänskliga rättigheterna sker på asylboenden mot både kvinnor och hbtq-personer. Nyanlända kvinnor har inte kunskaper om mänskliga rättigheter och lagarna i Sverige. Många har exempelvis inte en aning om att det är olagligt att bli våldtagen i ett äktenskap eller att det kan räknas som våldtäkt.
- Vid Halmstad Pride, hade RFSU samtalsgrupper med asylsökande där de fick utbildning i svenska och mänskliga rättigheter. De som var där var de som redan var motiverade för de som skulle behöva det mest var såklart inte där.
- Asylsökande är rädda för personalen eftersom de ibland är rasistiska. Asylsökande skulle behöva veta vart de kan anmäla överträdelser som sker på boenden.
- Detta är till stor del en styrnings- och ledningsfråga och frågan är vilken prioritet dessa frågor har?
- Många berättar inte att de är hbtq när de söker asyl. Kvinnor har i många fall också andra skäl men söker som anhörig istället för att

Datum 2015-05-25

uppge den verkliga anledningen till varför hon flyr som att hon är utsatt för våld eller annat förtryck.

- Vi i samrådet kanske skulle kunna erbjuda våra tjänster? Vi har resurser och när vi några kanske vi förändrar något.
- Det måste också finnas professionella tolkar som vågar översätta korrekt. Det finns tolkar som inte översätter korrekt.

5. Information från avdelning rättighet:

a. Utlysning av projektbidrag och organisationsbidrag

Avdelning rättighet har utlyst organisationsbidrag för hbtq-föreningar och projektbidrag för arbete med de mänskliga rättigheterna under 2016. Sista ansökningsdagen för båda bidragen är den 15 oktober 2015. Mer information finns på hemsidan och kommer mailas ut till deltagarna i samrådet efter mötet. I anvisningarna finns de villkor som avdelningen ställer på föreningarna.

Projektbidraget kan sökas av alla sorters organisationer men ska handla om arbete med de mänskliga rättigheterna under en avgränsad tid. Det får alltså inte gälla det ordinarie arbetet. Organisationsbidraget däremot går till föreningar som arbetar med hbtq-personers mänskliga rättigheter och inte till avgränsade projekt.

b. MR-handlingsplan

Avdelning rättighet har fått i uppdrag av regionfullmäktige att ta fram en handlingsplan för de mänskliga rättigheterna för Västra Götalandsregionen. Handlingsplanen ska samla ihop de befintliga handlingsplanerna som CEMR-handlingsplanen (jämställdhet) och handlingsplanen för implementering av barnkonventionen. Syftet är att ändra fokus från att jobba med de enskilda diskrimineringsgrunderna till att jobba mer övergripande och intersektionellt med de mänskliga rättigheterna. Arbetsgruppen som tar fram denna plan kommer gärna vilja ha synpunkter från samrådet på nästa möte.

6. Övrigt

Mötet avslutades med en runda där alla fick återkoppla på dagens möte. Endel gillade att diskussionerna hölls i helgrupp medan andra poängterade att mötesdeltagarna har pratat olika mycket och att det därför kunde vara bra med mindre grupper, bikupor och rundor. Någon föreslog även att talarlistan kunde hållas på mer. Flera tyckte det var mycket bra att mötet hölls i RFSL Göteborg, EKHO och RFSU:s lokal.

Nästa möte äger rum den 16 november kl 13 – 16 hos Kvinno- och tjejjouren ADA.